Lege-dokumentuak eta notariotza-lanak euskaraz

Andres Urrutia

Notarioa

1. Agiri juridikoak: motak

- 1.1. Agiri pribatuak
- 1.2. Agiri publikoak
    - Notario-agiriak
    - Agiri judizialak
    - Administrazio-agiriak

2. Notario-agiriak

- 2.1. Polizak
- 2.2. Aktak
- 2.3. Eskriturak
    - Arlo zibilekoak
    - Merkataritza-arlokoak

3. Notario-agiriak euskaraz (I)

- 3.1. Notarioen Erregelamendu berriaren 149. artikulua

Agerkari publikoak idatziko dira, egilespen-tokiko hizkuntza ofizialetatik egilesleek aukeratzen duten horretan. Egilesleak ez badira ados jartzen agerkari publikoan hizkuntza ofizial bat bakarrik erabil dadin, agerkaria idatzi beharko da bertan ofizial diren hizkuntza guztietan. Kopiak luzatuko dira, tokiko hizkuntza ofizialetatik eskatzaileak aukeratzen duen horretan.

3. Notario-agiriak euskaraz (IIa)

- 3.2. Euskal Autonomia Erkidegoa

Autonomia Estatutua (Abenduaren 18ko 3/1979 Lege Organikoa)

6. artikulua.- *1. Euskarak, Euskal Herriaren berezko hizkuntza denez, hizkuntza ofizialen maila izango du Euskal Herrian gaztelaniarekin batera eta guztiek dute bi hizkuntzok ezagutzeko eta erabiltzeko eskubidea*

3. Notario-agiriak euskaraz (IIb)

- 3.2. Euskal Autonomia Erkidegoa

<u>Euskararen Erabilera Arauzkotzezko Legea (Azaroaren 24ko 10/1982 Legea)</u>

6. artikulua.- *1. Herritar guztiei, Autonomia Elkarteko lur-eremuan Herri Arduralaritzarekin izan ditzaten harremanetan euskera nahiz gaztelania erabiltzeko eta bakoitzak aukera dezan hizkuntza ofizialean harrera egin dakioneko eskubidea aitortzen zaie.*

7. artikulua.- *1. Autonomia Elkartearen menpeko agiripaperak herri-erroldetegietaratzea, hauek nahiz Eusko Jaurlaritzarenak, bertako Erakunde Burujabeenak; Foru Arduralaritzenak, Toki Arduralaritzarenak, nahiz besterenak izan, egon daitezeneko hizkuntza ofizialean egingo da. 2. Autonomia Elkartearen mendeko ez diren herri-erroldetegietan, Eusko Jaurlaritzak, gaitasunaren jabe diren ihardutze-sailekin elkar hartuz, euskeraren erabilpena arauzkotzea sustatuko du. 3. Horiek erakusteko eta/edo horiekiko egiaztapen-agiriak egiteko, Euskal Herriko Autonomia Elkarteko edozein hizkuntza ofizialetarako itzulpenaren bermea izango da.*

3. Notario-agiriak euskaraz (IIc)

- 3.2. Euskal Autonomia Erkidegoa

<u>Foru-zuzenbide zibilaren Legea (Uztailaren 1eko 3/1992 Legea)</u>

15. atala.- *Foru Zibil honek arautzen dituen ekintza eta hitzarmenak euskaraz egin daitezke. Ekintza edo hitzarmenak Eskribau aurrean egin eta Eskribauak euskaraz ez badaki, eskritura egin nahi duenak aukeratutako itzultzaile bat beharko da, bere aginduak gaztelaniara itzul ditzan, eta agiria hizkuntza bietan idatziko da, Eskribautza-araudiak ezartzen duen bezala, beti ere indarrean dagoen hizkuntzari buruzko legeriak besterik agintzen ez badu.*

3. Notario-agiriak euskaraz (IIIa)

- 3.3. Nafarroako Foru Komunitatea

Hobetzeari buruzko Legea (Abuztuaren 10eko 13/1982 Lege Organikoa)

***9. atala.-** 1. Gaztelera da Nafarroako hizkuntza ofiziala. 2. Euskarak ere hizkuntza-ofizialtasuna izango du Nafarroako lurralde euskaldunetan. Foru-lege batek zehaztuko ditu euskalde horiek zeintzuk diren, araupetuko du euskararen erabilpen ofiziala eta, Estatuko legeria orokorraren esparruan, antolatuko du hizkuntza honen irakaskuntza.*

3. Notario-agiriak euskaraz (IIIb)

- 3.3. Nafarroako Foru Komunitatea

Euskararen Legea (Abenduaren 15eko 18/1986 Foru Legea)

12. artikulua.- *Agiri publikoak, emaileak aukeratutako hizkuntza ofizialean idatzi beharko dira, edo emaile bat baino gehiago balitz, hauek aukeratutakoan. Fede-emaile publikoek, interesatuak eskatutakoaren arabera, euskaraz edo gaztelaniaz luzatu beharko dituzte kopiak eta testigantzak, eta behar denean, matrize eta agiriak beren erantzukizunpean itzuliko. Nolanahi ere, gazteleraz luzatu beharko dituzte eremu euskaltunetik at indarra izen behar duten kopiak.*

13. artikulua.- *1. Erregistro Publikoetan, idazpenak dokumentua dagoen hizkuntza ofizialean luzatuko dira, eta beti ere, gaztelaniaz. 2. Kopia eta ziurtagiriak hizkuntza ofizialetarik edozeinetan luzatuko dira.*

3. Notario-agiriak euskaraz (IIIc)

- 3.3. Nafarroako Foru Komunitatea

Nafarroako Foru Berria (Martxoaren 1eko 1/1973 Legea)

***192. legea.** Euskaraz egindako testamentuak*

Nafarrek euskaraz egin dezakete testamentua. Testamentua notarioaren aurrean egiten bada, eta horrek ez badaki euskaraz, beharrezkoa izanen da testamentugileak aukeraturiko bi interpretatzaileren esku-hartzea, horiek testamentugilearen xedapena gaztelaniara itzul dezaten; testamentua bi hizkuntzotan idatziko da, Notario Erregelamenduak ezartzen duenarekin bat etorriz.

3. Notario-agiriak euskaraz (IV)

- ## 3.4. Iparraldea

Usage obligatoire de la langue française.- *Bien que le décret n. 71-941 du 26 novembre 1971 ne l´impose pas expressément les actes notariés doivent être obligatoirement rédigés en français. Il convient en effet de rappeler qu´un arrêté consulaire du 24 prairial an XI a posé cette exigence et, que d´une façon plus générale, le décret du 2 thermidor an II a rendu obligatoire l´emploi de la lengue française pour la rédaction de tous les actes, contrats et proces-verbaux.*

4. Notario-agiriaren ibilbidea: euskarazko aukerak, Hego Euskal Herrian

- 4.1. Agiria (eu)
- 4.2. Agiria (eu/es) + Foru Ogasuna (eu) +Erregistro Publikoa (eu) (Eusko Jaurlaritza/Foru Ogasuna/Erregistro Zibila...) + inskripzioa (eu/es)
- 4.3. Agiria (eu) + Foru Ogasuna (eu) + Estatuaren erregistro publikoa (eu/es) + inskripzioa (es)

5. Notario-agiriak euskaraz: gure ahaleginak (I)

- 5.1. Itzultze-lana vs. sortze-lana
- 5.2. Notario-agiriaren ezaugarri juridikoak
  - 5.2.1. Agiri teknikoak
  - 5.2.2. Segurtasun juridikoaren eramaileak
  - 5.2.3. Alderdien arteko interesak islatzen dituztenak

5. Notario-agiriak euskaraz: gure ahaleginak (II)

- 5.3. Notario-agiriaren ezaugarri linguistikoak
  - 5.3.1. Aditz bereziak *(otorgar, autorizar, testimoniar...)*
  - 5.3.2. Hiztegi berezia *(título, cargas...)*
  - 5.3.3. Diskurtso/formula bereziak *(hechas las reservas y advertencias legales...)*
  - 5.3.4. Agiri osoa: argumentua duena /egitura biribildua

6. Notario-agiriak euskaraz: adibide bat

- Sozietate mugatuaren eraketa-eskrituraeta estatutuak

7. Notario-agiriak euskaraz, laburbilduta

- 7.1. Orain arte egindako lana
- 7.2. Lan horren kanporatzea
- 7.3. Lan horren erabilera